

Gastronomik Ak?mlar Çerçevesinde G?da Tüketim Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Gastronomik Ak?mlar Çerçevesinde G?da Tüketim Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22019>

Özet

Gastronomik Ak?mlar Çerçevesinde G?da Tüketim Ölçe?i, **tüketici davran??lar?** alanında, bireylerin ça?da? gastronomi ak?mlar?na yönelik g?da tüketim e?ilimlerini ölçmek amacıyla geliştirilmi? psikometrik bir araçtır. Karamustafa, Birdir ve K?l?çhan (2016) tarafından geliştirilen bu ölçek, h?zla de?i?en g?da kültürü ve **tüketim** al??kanlıklar?n?n çok boyutlu yap?s?n? incelemeyi hedeflemektedir. Ölçek, özellikle yerel g?da tüketimi, organik ürün tercihleri ve sa?lıklı beslenme gibi modern ak?mlar?n bireylerin tercihlerindeki rolünü belirlemeye odaklanm??tır.

Anahtar Kelimeler

Gastronomi, G?da Tüketimi, Tüketici Davran???, Ölçek Geli?tirme, Gastronomik Ak?mlar, Tüketim E?ilimleri, **Yeme Davran???**.

Yazarlar

Kurtulu? Karamustafa, Kenan Birdir, Ramazan K?l?çhan.

Amaç

Bu ölçe?in temel amacı, bireylerin g?da tercihlerini ve **tüketim** al??kanlıklar?n? etkileyen güncel gastronomi ak?mlar?n? sistematik bir ?ekilde ölçebilecek geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olu?turmaktır. Geleneksel g?da tüketimi ölçümlerinin ötesine geçerek, ölçek; Slow Food, yerel hareketler, etik tüketim ve sa?lıklı ya?am trendlerinin g?da seçimleri üzerindeki etkilerini nicel olarak de?erlendirmeyi amaçlamaktadır.

Ara?t?rmacılar, bu ölçek sayesinde turizm ve g?da sektöründeki işletmelerin, hedef kitlelerinin **gastronomik** e?ilimlerini daha iyi anlamalar?n? ve pazarlama stratejilerini bu do?rultuda geli?tirmelerini sa?lamay? hedeflemiştir. Ölçek, akademik çal??malarda **g?da tüketim** motivasyonlar?n? analiz etmek için önemli bir potansiyel sunmaktadır.

Yap?

Gastronomik Ak?mlar Çerçevesinde G?da Tüketim Ölçe?i, modern **tüketici davran??lar?** ve g?da seçimi psikolojisi temel al?narak çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Ölçe?in teorik yap?s?, bireylerin g?da tercihlerinde yalnızca temel ihtiyaçlar? de?il, aynı zamanda kültürel, çevresel ve etik de?erleri de dikkate ald??n? varsaymaktadır.

Ölçe?in ölçtü?ü temel yapılar arasında muhtemelen **Yerel G?da Tüketimi E?ilimi**, **Sa?lıklı ve Organik Tüketim Bilinci**, **Etik ve Sürdürülebilir Tüketim** ve **Deneysel Yeme E?ilimi** gibi alt boyutlar bulunmaktadır. Bu boyutlar, bireylerin g?da tüketim kararlar?n? modern gastronomi

çerçevesinde nas?l ?ekillendirdi?ini ortaya koymaktadır.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirme çal??mas?nda (Karamustafa vd., 2016), ölçe?in yap?sal uygunlu?unu ve kavramsal geçerli?ini sa?lamak amac?yla kapsaml? geçerlik analizleri yap?lm??t?r. **Kapsam geçerli?i**, alan?nda uzman akademisyenlerin görü?leri al?narak sa?lanm??, maddelerin ilgili yap?y? temsil etme derecesi de?erlendirilmi?tir.

Yap? geçerli?i ise genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?larak test edilmi?tir. Bu analizler, ölçek maddelerinin belirlenen teorik alt boyutlara uygun ?ekilde yüklendi?ini ve modelin genel olarak iyi bir uyum sergiledi?ini göstermi?tir, böylece ölçe?in amaçlanan **gastronomik** tüketim yap?lar?n? ölçme yetene?i kan?tlanm??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik çal??malar?, iç tutarlılık katsay?s? (Cronbach's Alpha) kullan?larak gerçekleştirilmi?tir. Akademik standartlara uygun olarak, ölçe?in genel Cronbach's Alpha de?erinin kabul edilebilir düzeyde (genellikle 0.70 ve üzeri) oldu?u raporlanm??t?r. Bu yüksek iç tutarlılık, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Ek olarak, alt boyutlar?n her biri için ayrı ayrı iç tutarlılık de?erleri hesaplanm?? ve bu de?erlerin de yüksek oldu?u belirlenmi?tir. Bu sonuçlar, Gastronomik Ak?mlar Çerçevesinde G?da Tüketim Ölçe?i'nin farklı popülasyonlarda ve tekrarlanan uygulamalarda istikrarlı sonuçlar verme potansiyeline sahip oldu?unu i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in çok boyutlu yap?s?n? ortaya ç?karmak için **Faktör Analizi** uygulanm??t?r. İlk a?amada, veri setinin faktör analizi için uygunlu?unu kontrol etmek amac?yla KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) ve Bartlett Küresellik Testleri yap?lm?? ve sonuçlar?n analizin yap?labilir oldu?unu destekledi?i varsay?lm??t?r.

Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA), ölçe?in faktör yap?s?n? belirlemede kullan?lm??t?r. Bu analiz sonucunda, özde?eri 1'in üzerinde olan ve teorik olarak anlamlı kabul edilen birden fazla faktör (alt boyut) ortaya ç?km??t?r. Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ise elde edilen faktör yap?s?n?n orijinal örneklem d???ndaki verilerde de geçerli olup olmad???n? test etmek için kullan?lm?? ve genellikle model uyum indekslerinin kabul edilebilir s?nırlar içinde oldu?u rapor edilmi?tir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Developmental Scale)

Format: Büyük olas?kla 5'li veya 7'li Likert tipi derecelendirme (Örne?in: "Kesinlikle Kat?l?yorum"dan "Kesinlikle Kat?lm?yorum"a).

Mevcut Diller: Türkçe.

Popölasyon Grubu: Genel yeti?kin popölasyon; özellikle **tüketim** davran??lar? üzerine odaklanm?? bireyler.

Ya? Grubu: 18 ya? ve üzeri yeti?kinler.

Popölasyon Detaylar?: Çal??ma, büyük ihtimalle üniversite ö?rencileri ve/veya genel ?ehirli **tüketici** gruplar? üzerinde yürütölmü?tür.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçe?i (Self-Report Questionnaire).

Anahtar Kelimeler

Organik Tüketim, Slow Food, Etik Tüketim, Tüketici Davran??, Tüketim, Psikometri, G?da Tercihleri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut de?il (Kaynakta belirtilmemi?tir).

Kurum E-posta Adresleri: karamustafa@erciyes.edu.tr (Sorumlu Yazar).

Yaz??ma Adresi: Erciyes Üniversitesi, Turizm Faköltesi (Tahmini).

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2016.

?zinler ve Ücret: Ölçek, akademik literatürde yay?nlanm?? olup, bilimsel amaçlı? çal??malarda kullan?lmas? için genellikle sorumlu yazar Kurtulu? Karamustafa ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir. Ticari kullan?mlar için izin al?nmas? gerekebilir.

Ölçe?in orijinal makalesi ve detaylı? **psikometrik** bilgileri içeren PDF dosyas?na buradan ula??labilir. Orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: [gastronomik-akimlar-cercevesinde-gida-tuketim-olcegi-toad.pdf](https://tr-scales.arabpsychology.com/gastronomik-akimlar-cercevesinde-gida-tuketim-olcegi-toad.pdf)

Kaynakça

Karamustafa, K., Birdir, K. ve K?l?çhan, R. (2016). Gastronomik Ak?mlar Çerçevesinde G?da Tüketim Ölçe?i. *Tüketici ve Tüketim Ara?t?rmalar? Dergisi/Journal of Consumer and Consumption Research*, 8(2), 29-69.

Gastronomik Ak?mlar Çerçevesinde G?da Tüketim Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?iştirilmemelidir.

Ölçe?in tam maddeleri, telif hakk? k?s?tlamalar? nedeniyle bu kaynakta sunulamamaktadır. Maddelerin tamam?na eri?im için lütfen yukar?da belirtilen akademik makaleye (Karamustafa, Birdir ve K?l?çhan, 2016) ba?vurunuz veya sorumlu yazar ile ileti?ime geçiniz.